

GÜLSEREN ENGİN, 1946'da İstanbul'da doğdu. Çocukluğu ve gençlik yılları Ankara'da geçti. 1971'de hekim oldu. Almanya'da ve ülkenin pek çok yöresinde çalıştı. İlk şiiri 1963'te *Gözgü* dergisinde, ilk öyküsü 1965'te *Ankara Sanat* dergisinde yayımlandı. Halen pek çok dergi ve gazetede yazılar ve eleştiriler yazmakta.

gulseren.engin@gmail.com

Ödülleri

2001 Orhan Kemal Öykü Birincilik Ödülü

1998 Yunus Nadi Öykü Ödülü

1994 Ömer Seyfettin Öykü Özel Ödülü

1993 Ömer Seyfettin Öykü İkincilik Ödülü

Kitapları

2017 *Smyrna'nın Gözyaşları* (Roman), Remzi Kitabevi

2012 *Ağlama Smyrna Döneceğim* (Roman), Remzi Kitabevi

2008 *Sancılı Kent Ankara* (Anı-Roman), Heyamola Yayınları

2004 *Yorgun ve Yaralı* (Roman), Remzi Kitabevi (2017, 4. Baskı)

2003 *Kurutulmuş Çiçek Bahçesi* (Öykü), Remzi Kitabevi (2012, 2. Baskı)

2002 *Geç Kalan Öyküler* (Öykü), Remzi Kitabevi

2001 *Cehennemde Bir Ada* (Roman), Remzi Kitabevi (2018, 7. Baskı)

2000 *Gezi İzleri* (Gezi- Anı), Gerçek Sanat Yayıncılık

1994 *Kaçış Düşleri* (Öykü), Demet Yayıncılık (2000, 2. Baskı)

1992 *Sevginin Masalı* (Masal), Demet Yayıncılık

1989 *Yorgun Konak* (Öykü), Ekol Yayıncılık

DT Tarafından Kabul Edilen Tiyatro Oyunları

2011 *Yıllardan Sonra Yeniden*

2010 *Kırmızı Karanfiller* (Radyo oyunu), TRT 2'de yayımlandı

2010 *Resmi Nikâh*, Gazi Üni. Tiyatro Bölümü ve Atatürkçü Düşünce Derneği Yenimahalle sahneledi.

2010 *Altın Bilezik*, Lefkoşe Belediye Tiyatrosu'nda oynandı.

GÜLSEREN ENGİN

*Smyrna'nın
Yazgısı*

Remzi Kitabevi

SMYRNA'NIN YAZGISI / Gülseren Engin

© Remzi Kitabevi, 2020

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Nesrin Arslan

Kapak tasarımı: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1971-2

BİRİNCİ BASIM: Eylül 2020

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

I. BÖLÜM

“Kötülüklere gebeydi karanlık gece... Birden kopan fırtına köklerinden kopardı ağaçları, savurdu uzaklara... Şimdi ayrılık zamanıydı.”

Smyrna Kaçırılıyor

8 Ekim 1919 Denizli

Fırtına çok şiddetliydi. Ağaçları kökünden sarsıyor; otları, kuru yaprakları, çalıları ve önüne kattığı her şeyi savuruyordu. Yağmur kovadan boşalıncasına yağıyor, gökten katran dökülüyormuş gibi gecenin siyahını daha da çoğaltıyordu. Karanlık içinde saklanan siyah pelerinli adamlar hastanenin kapısına çıkan çarşaf-
lı kadına dikkatle baktılar. Peçesini örtmemişti. Hastane kapısında asılı fenerin soluk ışığında yüzü açık seçik görülüyordu. Pelerinli adamlardan biri:

“Bu, o... Smyrna,”(*) dedi.

Diğer üç adam karanlığın içinden fırlayıp kadının ağzına eterli bezi dayadılar. Kadın kendinden geçerken onu kucaklayıp hastane kapısındaki kupa arabasına taşıdılar. Tam o sırada kapıdan çıkan başka bir çarşaf-
lı kadın çılgın atıp bağırıyor.

“Yetişin imdat! Suna Hemşire’yi kaçırıyorlar...”

Pelerinli adamlar bayılan kadını arabaya bindirip atları kırbaçladılar ve hızla gecenin içine daldılar. Kapıdaki kadın heyecandan bayıldı. O sırada dışarıya koşan bir hemşire onu yerde baygın yatarken görünce içeriye seslendi.

“Koşun. Sedyeye getirin. Seher Hemşire(**) bayıldı.”

Hastabakıcı ve hemşireler Seher’i içeriye taşıyıp bir sedyeye yatırdılar. Hastane başhekimini Mazhar Bey haberi alınca hemen koşup geldi. Amonyak koklatıp Seher’i ayılttı.

(*) Smyrna: (Suna) Gülseren Engin, *Ağlama Smyrna Döneceğim*, Remzi Kitabevi 2012.

(**) Seher: Gülseren Engin, *Smyrna’nın Gözyaşları*, Remzi Kitabevi 2017.

“Ne oldu hemşire hanım neden bayıldın?”

Güçlkle kendine gelen Seher bir an ne olduğunu anlamadı; sonra Smyrna'nın karga tulumba arabaya bindirilip kaçırılışı gözünün önüne geldi. Telaşla yattığı yerden doğruldu.

“Kaçtırdılar. Suna'yı kaçtırdılar.”

“Suna Hemşire'yi mi? Kim kaçtırdı? Nasıl?”

“Eve birlikte gidecektik. Ben çarşafımı giyerken o hazırlanmış, beni bekliyordu. Kapıya çıkıp hava almak istedi. Dışarı çıktığımda üç kişi onu bir arabaya bindiriyordu. Baygın gibiydi; sonra araba hızla uzaklaştı. Ben de bayılmışım.”

Başhekim hemen telefona sarılıp jandarma kumandanını aradı ve durumu anlattı. Az sonra kumandan yanında jandarmalarla hastaneye gelmişti. Başhekimin odasında Seher'i sorguya çekti.

“Adamlar kaç kişiydi?”

“Sanırım dört kişiydi. Biri arabayı sürüyordu. Diğerleri Suna'yı arabaya taşıyorlardı.”

“Adamların yüzlerini gördün mü?”

“Hayır. Dışarı çok karanlıktı. Zaten her şey bir anda olup-bitti.”

Kumandan:

“Denizli'nin bütün çıkış kapılarına adam göndereceğim. Üzülmeyin, hemen yakalarız,” dedi.

Anlatılanlardan fazla bir şey çıkmayacağını anlayan kumandan hemen jandarmaları arabanın gittiği yöne, takibe gönderdi. Seher biraz kendine gelmişti. Başhekim Mazhar Bey'e döndü.

“Suna'nın kocası Yüzbaşı Osman'a(*) haber vermek gerek. Denizli Garnizonunda Ali Rıza Teğmen(**) var. Ona duyursak bir yolunu bulup yüzbaşıya ulaşır.”

“Senin eşin nerede? Ona da haber verelim. Gelip seni alsın. Vakit çok geç oldu. Eve yalnız gidemezsin,” dedi başhekim.

(*) Yüzbaşı (Çakır) Osman: *Ağlama Smyrna Döneceğim*.

(**) Teğmen Ali Rıza: Gülseren Engin, *Yorgun ve Yaralı*, Remzi Kitabevi 2004.

“O da Nazilli’deki karargâhta çalışıyor. Ali Rıza Teğmen beni eve götürür. Onların evinde kiracıyız zaten.”

Biraz sonra Ali Rıza telaşla hastaneye geldi. Durumu öğrendikten sonra Seher’i bir arabaya bindirip eve götürdü. Ev halkı merak içindeydi. Vakit gece yarısına yaklaşmıştı. Suna ile Seher hiç bu kadar gecikmezlerdi. Ali de karargâhta çalıştığından saatlerdir ne yapacaklarını bilemeden merak ve endişeyle beklemişlerdi. Kapıda Ali ile Seher’i görünce şaşırıldılar.

“Suna nerede,” diye sordu Kamile(*) Hanım. Ali annesinin elini öptükten sonra:

“Suna Hanım’ı kaçırmışlar,” diyerek olan biteni anlattı. Çarşafını bile çıkarmadan sedire uzanan Seher hâlâ heyecanlıydı. Ali, karısı Fatma’ya(**) döndü.

“Seher Hanım olay sırasında bayılmış, hâlâ bitkin. Yiyecek bir şeyler hazırlasan...”

Fatma:

“Hemen... Sen de ye...”

“Ben bir şeyler atıştırdım; tokum,” diyen Ali telaşlıydı:

“Benim karargâha gidip bir şekilde Yüzbaşı Osman’a haber ulaştırmam gerek,” diyerek evden fırlayıp gitti.

Seher hâlâ gözleri kapalı, sedirde yatıyordu. Fatma’nın yardımıyla kalkıp çarşafını çıkardı.

“Fatma’cığım bana biraz su verir misin?”

Fatma telaşla yerinden fırladı, köşedeki testiden bir maşrapaya su koyup getirdi. Seher kana kana içti suyu ve biraz kendine geldi. Smyrna’nın gözleri önünde kaçırılışı çok kötü etkilemişti onu.

Kamile Hanım:

“Nasıl oldu? Nasıl kaçırıldılar Suna’yı,” diye sordu.

Seher birkaç kez yutkundu.

“Önce ne olduğunu anlamadım; sonra adamların Suna’yı arabaya bindirdiklerini görünce çok kötü oldum. Öyle korktum ki...

(*) Kamile Hanım: *Yorgun ve Yaralı*.

(**) Fatma: *Yorgun ve Yaralı*.

Kaçırılmasını engelleyemedim. Dondum kaldım; sonra bayılmışım,” diyerek ağlamaya başladı.

Fatma:

“Sen ne yapabilirdin ki? Üzülme. En kısa zamanda bulurlar Suna’yı,” diyerek arkadaşını yatıştırılmaya çalıştı.

Kamile Hanım dizlerini dövüyordu.

“Vah! Vah! Kim kaçırdı? Nerelere götürdüler kadıncağızı?”

Fatma:

“Sana yiyecek bir şeyler hazırlayacağım,” dedi.

“Yok... Hiçbir şey yiyecek halde değilim.”

“Olur mu hiç? İki canlısın. Bebeğin beş aylık oldu. Kendini düşünmüyorsan onun için yemelisin,” diyerek odadan çıktı. Kamile Hanım bir yandan tespih çekip Suna için dua ederken Seher’e döndü:

“Evet mutlaka bir şeyler yemelisin kızım. Bebeğini aç bırakmaya hakkın yok.”

Seher’in hâlâ başı dönüyordu. Yeniden sedire uzandı. Eliyle karnını yokladı. Bayıldığından beri bebek hiç hareket etmemişti. Ona bir şey mi olmuştu acaba? O sırada annesinin endişesini anlamış gibi bebek karnına tekme attı. Sevindi Seher; sonra da sevinişine şaşırıldı. Ölsün istemiyor muydu? Karnındaki bir tecavüz bebeğiydi. Yunan askerlerinin dölü... Babasının kim olduğunu asla bilemeyecekti. Aylardır nefret etmişti bebekten ve onu düşürmeye çalışmış, ölsün diye dualar etmişti.

Oysa bebeğini, doğurduğunda Smyrna’ya vereceğini söylediğinden beri artık ondan nefret etmiyordu. Evet o bir tecavüz bebeğiydi; ama aylar geçtikçe ona alışmaya başlamıştı Seher. Yine de bakıp büyötmek istemiyordu. Bebeği Smyrna’ya vermek en doğru yoldu; çünkü ona ne zaman baksın hep Yunan askerlerinin tecavüzünü anımsayacaktı. O görüntüleri kafasından silip atamıyordu. Kocasının da unutmadığını biliyordu. Aralarında yıllar sonra bir aşk gelişmişken bu gâvur dölünün karaçalı gibi mutluluklarını yok etmesini istemiyordu. Hem Smyrna’nın bebeği olmuyordu. Çocuk hasretiyle yanan arkadaşısı ona çok iyi bir anne olurdu.

Bundan hiç kuşkusu yoktu. Bu kararını henüz kocasına söylememişti Seher. Onun yüzünü gördüğü yoktu ki... Bu sıralar Binbaşlı Tilki Mahmut(*) hep Nazilli'deydi. Yunanlılarla savaş bütün hızıyla sürüyordu. Çakır Osman da bir cepheden diğerine koşup duruyordu. Bu yüzden Smyrna da kocasına bu haberi verememişti.

Smyrna'yı düşününce kaçırılışı aklına geldi; sonra onunla ilk karşılaşmalarını anımsadı. Kocasını Tilki Mahmut ile bir sabah eve gelişlerini... O kadar güzeldi ki Smyrna ilk anda onu kıskanmıştı. Kocasını onun Çakır Osman'ın nişanlısı olduğunu söylemişti ve başından geçen inanılmaz acı olayları anlatmıştı. Kendisini talihsiz sanan Seher, Smyrna'ya çok acımış, kısa zamanda sevmişti onu. Artık kardeş gibiydiler. İzmir'den ayrılmadan önce Smyrna Müslüman olmuş ve Suna adını almıştı.

İzmir'deyken Seher kocasının kahvecisi olduğunu sanıyordu; subay olduğunu, gizli görevi bulunduğunu bilmiyordu. Smyrna da Çakır Osman'ı uzun süre balıkçı sanmıştı. Bahriye subayı olduğunu Osman İzmir'den ayrılacağı sıra öğrenmişti. Kocasını bir gün Seher'le Smyrna'yı bir arabaya atmış, alelacele İzmir'den kaçırmıştı. Yunanlıların kendisini aradıklarını söylemişti Tilki Mahmut.

"Yunanlılar bir kahveciyi neden ararlar," diye düşünüp durmuştu Seher.

Onun subay olduğunu İtalyan bölgesine sığındıklarında öğrenmiş ve çok şaşırılmıştı. Smyrna ise nişanlısı Çakır Osman'a ulaşmaya çalışıyordu; ama bir türlü bulamıyordu. Denizli'ye gelip Ali Rıza Teğmen'in evine kiracı olarak yerleştikten, hastanede hemşire olarak çalışmaya başladıktan sonra bir gün çatışmada yaralanan askerler arasında bulmuşlardı Çakır Osman'ı... Ne kadar sevinmişti Smyrna... Hemen nikâh kıyılmış, sevgililer birbirlerine kavuşmuşlardı.

"Suna nerede acaba? Ona ne yaptılar? İnşallah başına kötü bir şey gelmemiştir," diye söylendi.

Kamile Hanım fısıldadığı duaları kesip yanıtladı:

(*) Tilki Mahmut: *Ağlama Smyrna Döneceğim*.

“Allah korusun. Onun için dua ediyorum. Merak etme tez zamanda kurtarılır onu.”

O sırada elinde tepsi ile içeri giren Fatma da duymuştu konuşmaları.

“İnşallah... Ali gelince bir haber getirir mutlaka. Haydi sofraya gel de iki lokma bir şeyler ye,” dedi.

Seher oturup güçlkle biraz çorba içti ve sofradan kalktı.

“Doydum. Çok yorgunum. Yukarı çıkıp yatsam iyi olacak,” dedi.

Kamile Hanım: “Haklısın kızım iki canlı halinle hastanede akşama dek çalıştığın yetmezmiş gibi bir de bu heyecan yordu seni. Git uyu. Zaten geç oldu. Biz de yatacağız,” dedi.

Seher yatağa yattığında bir türlü uyuyamadı. Oysa sabahtan beri bir ameliyattan çıkıp diğerine girmiş, akşam da pansumanları yapmıştı. Yorgunluktan ayakta duramaz haldeydi. Yunanlılar yine Ödemiş’e saldırmışlardı. Yaralılar arkası arkasına geliyordu. Bu yüzden Smyrna da Seher de çok çalışmış, bitkin düşmüşlerdi.

“O kadar yorgun olmasaydı belki Smyrna onu kaçırmak isteyenlere direnebilirdi,” diye söylendi. Müslüman olduktan sonra Suna adını alan arkadaşına yalnız kaldıklarında hep eski adıyla seslenirdi. Bu yeni ada alışmamıştı; ama başkalarının yanında Suna demek zorundaydı. Yüzbaşı Osman’ın karısının Rum olduğu bilinmemeliydi.

Arkadaşının başına gelebilecekleri aklına bile getirmek istemiyordu. Bu yüzden onu kimin kaçırdığını düşünmeye başladı. Smyrna’nın yaşam öyküsünü ayrıntılarıyla biliyordu. Kösten Adalı bir yoksul balıkçının kızıydı. Yunanlı Nikos^(*) ona tecavüz etmiş; sonra nikâhına almıştı. Amacı güzeller güzeli Smyrna’yı erkeklere satmaktı. Evlendikten kısa bir süre sonra onu zor kullanarak zengin Avrupalılara pazarlamaya başlamıştı. Daha sonra ailesinin yanına kaçan Smyrna’nın peşine düşmüş, ailesini öldürüp

(*) Nikos: *Ağlama Smyrna Döneceğim.*

onu yeniden tutsak etmişti. Ağabeyi Stavros^(*) kardeşini kurtarmış; ama onun fahişe olduğunu öğrenince sokağa atmıştı. Hastanede hemşire olarak çalışmaya başlayan Smyrna, Nikos'tan kurtulamamıştı. Onu tekrar kaçırın Nikos bu kez bir randevu evine satmıştı. Bu bataktan onu Mr. White^(**) kurtarmış, Nikos'tan boşanmasını sağlamış ve Smyrna'yla nişanlanmıştı. Nikos ise dağdaki eşkıyaların arasına karışmış, bir süre sonra da teğmen rütbesiyle Yunan ordusuna katılmıştı. İzmir'in işgalinden bir gece önce Smyrna'yı vuran da o olmalıydı.

“Acaba yine o mu kaçırıldı,” diye düşündü. “Başka kim olabilir? Smyrna, sevgilisi Yüzbaşı Çakır Osman'ın peşinden koşup Denizli'ye geldi. Müslüman olup büyük aşkıyla evlendi. Denizli'de onun geçmişini bilen kimse yok. Evlerinde kiracı kaldığımız Teğmen Ali Rıza ve ailesi bile bu geçmişi bilmiyor. Annesinin sonradan Müslüman olan bir Rum, babasının Türk olduğunu, Denizli'deki evlerinin karşı köşesinde tutulan Yunanlı esirlerin arasındaki Yorgos'un, annesinin ilk kocasından olma üvey kardeşi olduğunu sanıyorlar. Nikos'tan da, fahişelik yaptığından da haberleri yok. Gerek onlar gerekse hastanedekiler Smyrna'yı Suna adıyla tanıyorlar. Bu durumda kim kaçırabilir Smyrna'yı? Nikos'tan başkası olamaz,” diye düşündü.

O alçak adam sonunda Smyrna'nın izini bulmuş olmalıydı. Seher, arkadaşının o zalimin elinde olduğunu düşündükçe aklına hep kötü şeyler geliyor, bir türlü uyuyamıyor, yatağın içinde dönüp duruyordu. Dışarıda fırtına uğuldayarak esiyor, ahşap evin yıpranmış tahtaları gıcırdayıyordu.

(*) Stavros: *Ağlama Smyrna Döneceğim.*

(**) Mr. White: *Ağlama Smyrna Döneceğim.*

Gülnihal ve Fuat Paşa

23 Temmuz 1919 İstanbul

Sıcak ve puslu bir havaydı. Ufukta beliren kara bulutlar yaklaşan yağmurun habercisi gibiydi. Durgun deniz sıcaktan usul usul tütüyordu. Vapurun çarkı dönmeye başladığında boğazın yeşil mavi sularını köpürterek Üsküdar iskelesinden hareket etti. Eminönü'ne giden *Şirket-i Hayriye*'nin yandan çarklı vapuru düdüğünü uzun uzun öttürdü. Gülnihal^(*) ve babası Doktor Fuat Paşa^(**) üst güverteye çıkmış, oturuyorlardı. Sıcak havadan bunaldıkları belliydi. Vapur hareket edince ılık bir rüzgâr esti; ama sıcaklığı dağıtmaya yetmedi. Fuat Paşa sık sık mendilini çıkarıp yüzündeki teri siliyordu. Emekli olduğundan beri zayıflamıştı. Sivil giysiler üstünden dökülüyordu sanki. Özellikle yalısı İngilizler tarafından işgal edildiğinden beri daha da çökmüştü. Gülnihal babasının eski heybetli halini düşündükçe kahroluyordu. İki si de Dolmabahçe Sarayı'nın önünde demirlemiş düşman donanma gemilerini hüznü ve acıyla seyrediyorlardı. Uzun menzilli topların namluları padişaha gözdağı vermek ister gibi saraya dönüktüler.

Daha vapura binmeden tanık oldukları bir olay ikisini de sarsmıştı. İskeledeki İngiliz askerleri kontrol yaparken beyaz uzun sakallı bir ihtiyarı durdurup tartaklamış, fesini yere atıp çiğnemişlerdi. İhtiyar çaresiz çırpınıp bağıırıyordu:

“Yetişin... Kurtarın beni...”

İhtiyarı kurtarmak isteyen iki delikanlı ise askerler tarafından

(*) Gülnihal: *Yorgun ve Yaralı*.

(**) Fuat Paşa: *Yorgun ve Yaralı*.

hemen yakalanmış, tutuklanıp götürülmüştü. İhtiyarsa bir kenara oturmuş sessizce ağlıyordu.

Gülnihal bu olayın etkisinden kurtulmak ister gibi babasına sordu.

“Ne suçu vardı bu ihtiyarın?”

“Suçlu olması gerekmiyor ki... İngilizler halka işgal altında olduklarını anlatıyorlar.”

Konuyu değiştirmek isteyen Gülnihal:

“Nejat’tan ne zaman haber alırız,” diye sordu.

Fuat Paşa, “Bilmem,” anlamında omuzlarını kaldırdı. Bu konunun ulu orta konuşulmasını istemiyordu. Gülnihal ise üç gün önce yolcu ettiği kocası Yarbay Nejat’ı(*) düşünüyordu. Anadolu’ya giden bütün yollar İngilizler tarafından kontrol ediliyordu. Bu yüzden çok endişeliydi Gülnihal. “Ya kocasını yakalarlarsa? Ya pek çok İttihatçı gibi hapse atarlarsa?” Bu düşünceleri kafasından bir türlü çıkaramıyordu. Bu gidişi öncekilere benzemiyordu. Kaçak gitmek zordu. Hele bir subay için büyük suçtu. Asker kaçağı sayılıp idam cezası verilebilirdi. Bunu düşünmek bile istemiyordu.

Kocasının apar topar gidişi ailede şaşkınlık ve üzüntü yaratmıştı. İlk şaşkınlık geçtiğinde Fuat Paşa, Gülnihal’i karşısına almış:

“Bu iş böyle olmaz kızım,” demişti.

Neyse ki Nejat raporluydu. Bu, işleri biraz kolaylaştırabilirdi. Fuat Paşa iki gün önce Harbiye Nazırlığı’na getirilen Nazım Paşa’yla eski dosttu. Yeni görevini kutlama bahanesiyle onu ziyaret etmeye karar vermiş, kızını yanına alıp yola düşmüştü. Nazım Paşa’nın kendisini kırmayıp damadını Anadolu’da bir göreve atacağını umuyordu.

Bu düşüncesini Gülnihal’e anlattığında o da kocası için umutlanmış, sevinmişti; ancak şimdi vapur Eminönü’ne doğru giderken yeniden kuşkuya düşmüş, endişelenmişti.

(*) Yarbay Nejat: *Yorgun ve Yaralı*.

“Ya Nazım Paşa böyle bir tayine yanaşmazsa? Kocamı kendi elimizle ateşe mi atıyoruz acaba,” diye kara kara düşünüyordu. Ne vapurun çevresinde uçuşan martıların çığlıklarını duyuyor, ne denizin üzerinde oynaşır duran gün ışığını görüyor, ne de güvertede oturanlara dikkat ediyordu. Oysa birden sesler yükselmiş, bağrıışmalar, çığlıklar duyulmaya başlamıştı. Gülnihal ve babası başlarını çevirip gürültünün geldiği yere baktılar. İki Fransız jandarması çarşafı bir kadını yerlerde sürüklüyordu. Fransızcaı iyi bilen Gülnihal askerlerin kadına çarşafını çıkarmasını söyleyip hakaret ettiğini duydu. O da babası da donup kaldılar. Bir an, “İyi ki Avrupai bir giysi var üstümde,” diye aklından geçirdi Gülnihal; sonra düşüncesinden utandı. Kadını kurtarmak için hiçbir şey yapamamak utancını daha da artırıyordu. Olaya karışsalar onları da tutuklayacaklardı. Jandarmalar çarşafı kadını yaka paça götürdüklerinde kendilerine geldiler. Ne onlar ne de güvertede oturan diğer Türkler olaya karşı duramamış, sessiz ve hareketsiz kalmışlardı. Hepsinin yüzünde korku ve çaresizlik vardı.

O sırada birkaç kişinin kahkahaları duyuldu. Giyimlerinden azınlık oldukları anlaşılan, şapkalı, süslü kadınlarla dolu bir grup çok komik bir şey olmuş gibi gülüyorlardı. Fuat Paşa ve Gülnihal hem ellerinden bir şey gelmemenin çaresizliği hem de işgal altında bir ülkenin vatandaşı olmanın yarattığı eziklik, öfke ve acıyla yeniden denize çevirdiler yüzlerini. Şimdi devir işgalcilerin ve onların yordakçısı azınlıklarındı. İşgal altında olmak böyle bir şeydi.

Eminönü iskelesine yanaşmak üzereydi vapur. İskele binasının üstüne de kocaman bir Fransız bayrağı asılmıştı. Cadde üzerindeki binaların da pencerelerinden İngiliz ve Yunan bayrakları sallanıyordu. İskeleye çıkarken İngiliz jandarmalar suçlu arar gibi inenleri tek tek kontrol ediyorlardı. Zaten Mondros Ateşkesi sonrası İttihatçıların başı Talat Paşa ve hükümeti istifa etmişti. İttihat ve Terakki Cemiyeti kapatıldıktan, Talat, Cemal ve Enver paşalar yurtdışına kaçtıktan sonra şeriatçı yönetim isteyen Hürriyet ve İtilaf Partisi güç kazanmış, İşgal Kuvvetleriyle birlik-

te padişaha baskı yapmışlar ve Damat Ferit Paşa kabinesinde yer almışlardı.

Ocak 1919'da başlayan ilk İttihatçı tutuklamalarından sonra asıl büyük İttihatçı avı 9 Mart'ta başlamış, cemiyete üye birçok gazeteci, yazar, devlet adamı, pek çok zafer kazanmış paşalar, savaşı subaylar yakalanıp ünlü hapisane Bekirağa Bölüğü'ne atılmışlardı. İttihatçıların malına mülküne el konmuş, bir kısmı ise İngilizlerin Malta Adası'na sürülmüştü. Tutuklanmak için asilsiz bir ihbar hatta İttihatçı hayranı olmak bile yeterliydi. Hemen suçlu damgası yapıştırılıyor, "Vatan Haini" deniyordu. Bu yüzden İstanbul'un Müslüman halkı korku içindeydi. Onlar evlerine kapanıp sessiz kaldıkça işgal güçlerine güvenen azınlıklar cesaretlenmiş, sokaklarda terör estirmeye başlamışlardı. Özellikle Beyoğlu sanki yabancı bir ülke gibiydi.

Fuat Paşa da eski İttihatçılardan ve ülkenin onlardan kolay kolay temizlenemeyeceğini biliyordu. Bu cemiyet bütün yurtta çok iyi örgütlenmişti. Her şehirde sorumlu kâtip vardı ve bütün yurtseverler, asker, sivil, çiftçisinden hamalına kadar örgüte üye olmuşlardı. Eğer ülke bu işgal belasından kurtulacaksa yine bunu İttihatçılar yapacaktı.

Vapurdan inip Beyazıt'a gitmek üzere bir faytona binmişlerdi. Gülnihal'in aklı yine kocasına gitmişti. Kuması Kadife'nin ölümünden sonra kocasının kendisine kalacağını sanmıştı; ama öyle olmamış Nejat ondan iyice uzaklaşmıştı. Kadife'nin yasını yaşıyordu hâlâ ve acısını unutmak için kendini işe veriyordu. Zaten yıllardır savaş vardı ve kocası hep cepheye, uzaklardaydı. Aylarca eve gelmediği oluyordu. Geldiğinde de özlemlerle Kadife'ye koşuyordu. Onların tutku dolu aşklarını izlemek de Gülnihal'e düşüyordu. Şimdi Kadife yoktu; ama kocası da yoktu. Evdeyken bile odasına kapanıyor, yanında olsa da aklı, ruhu başka yerlerde oluyordu. Çocuklarla oyalanırken bile dalıp dalıp gidiyordu. Bu da çok üzüyordu Gülnihal'i... Kocasının koynundayken bile uzaklığı canını daha fazla yakıyordu. O yüzden Anadolu'ya, cepheye gitmesi daha iyiydi.

